

וזכני לגדל

הרב אשר יהיאל קסל

רב כפרי הנוער זוהרים ואפיקי אור

לשאלות והרצאות: kasel@kfar-zoharim.org.il

פגישה בתחנת הדלק

ימים ספורים, למען ישמעו ויראו. מוטי נפגע עד עמקי נשמתו ובוחר ללכת לבלי שוב, הוא הלך לרעות בשדות זרים, חבר לחברים אפיקורסים וכופרים והתדרדר במורדות התאוות.

לא פגשתי אותו מאותו היום בו הוא עזב את הישיבה, עד לאותו הלילה ממנו שבנו לאחר שקיעת החמה שהאירה את עולם התורה, אותו לילה בו ליוו רבבות את פאר הדור והדרו מרן רבי עובדיה יוסף זצוק"ל.

למרות שמוטי כבר לא שמר תורה ומצוות, לא נהג במנהגי ופסקי הילקוט יוסף וגם לא במנהגי המשנה ברורה או החזון איש, הוא הגיע מבירא עמיקתא - תל אביב ללוות את מרן הרב עובדיה לו הוא רחש כבוד גדול.

מאחר ובלבי היה כאב בלתי פוסק ונקיפות מצפון שמה אני אשם במצבו של מוטי, שהרי אני הוא זה שהוריתי לו ללכת מהישיבה. אמנם הדבר נעשה בשיקול הדעת, אבל מי יודע אולי טעיתי אז בהחלטתי, ושקלתי את החלטתי במשקל הלא נכון.

בין כך ובין כך חשבתי שאולי זו ההזדמנות לדבר על ליבו שיחזור למוטב, ומיד הצעתי לו למוטי שיאות להצטרף אליי ואני אקח אותו חזרה לעיר מגוריו תל אביב. הוא הסכים ויחד עם עוד חבר כמוהו שעזב את דרך אבותיו, הם נכנסו לרכב.

את השיחה שהתנהלה בכביש ירושלים - תל אביב לא אשכח לעולם. מוטי היה מלא בטענות על עולם התורה, גם בכבוד האחרון שנתנו כל מי שיראת ה' בליבו - עמך בית ישראל וציבור בני התורה מכל גווי הקשת - הוא ראה כהצגה אחת גדולה. 'רדפו אותו כל השנים, זלזלו בו, דיברו עליו דברי גנות וליצנות, ועכשיו הם באים ללוויה?!' אמר מוטי.

הקשבתי לדבריו של מוטי בכאב רב, הדברים באמת יצאו מליבו והבנתי כי אלו לא רק דיבורים כדי לקנטר, אלא באמת חרה לו עניין המחלוקת והגענות הנטועה בתוכנו הזלזול במי שאינו נמנה על חברי ובני קהילתנו. הרדיפה של מי שאינו חובש את אותו הכובע שאני חובש, של מי שאינו לובש את אותה החליפה ואינו נוהג את אותם המנהגים, של מי ששפתו שונה מהשפה המקובלת בבית בו גדלתי. בליבי הסכמתי עימו בכאב, שכן אני מסכים עם העניין הזה ומיום עומדי על דעתי לא היה צריך לשכנע אותי בעניין.

נתתי למוטי לסיים את אשר על ליבו ואז השיבותי לו: 'מוטי יקירי, הכול עניין של מבט. אתה רואה בהגעתם של אלפי יהודים אשכנזים ללוויה כצביעות, ואני רואה את הגעתם כחרטה. ברגע האמת הם הבינו כי הם טעו והיחס שלהם היה מקורו בפשע, כי אין ולא היה גדול כמרן הרב עובדיה זצ"ל מדורי דורות.'

כשהגענו לתל אביב, מוטי וחברו ירדו מהרכב ואני נשארתי מהורהר על ההשקפות שמחוללת המחלוקת בליבם של הצעירים, על הזלזול בתלמידי חכמים ששיכח במחוזותינו, ואולי כאשר עולה זכרונו של מרן בליבנו נקבל על עצמינו לבלתי נחטא שוב, כי מי יודע מה המחלוקות הללו גורמות וכמה מוטי ישנם בשוק שעזבו מקור מים חיים בגלל הזלזול בתלמידי חכמים!?

באותו ערב מר ונמה, ליל ד' חשוון תשע"ז, הייתי אחד מתוך רבבות היהודים שליוו למנוחת עולמים את מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל.

בסיום הלוויה - בשעת לילה מאוחרת - נכנסתי להרות את עצמי בכוס שתיה קרה, בתחנת הדלק בה נעצרתי. את חנות הנוחות שבמקום גדשו עשרות בחורים, בחורי ישיבה ובחורי חמד עמך בית ישראל, שהרי הרב עובדיה היה אבא של כולם.

היו שם גם בחורים שהכירו אותי, אבל אני שכבר הייתי עייף וליבי דואב, לא פתחתי בשיחה עם אף אחד מהם. הצטיידתי בבקבוק שתיה וחזרתי לכיוון הרכב, אלא שאת דרכי חסם בחור חילוני שפניו היו מוכרות לי משום מה, אך לא זכרתי מהיכן. הוא הקניט אותי בשאלה, 'מה מחפש אשכנזי בלוויה של הרב עובדיה?!' ואני נשמתי עמוק כדי לענות לו שמרן היה גדול הדור של כולם, והעולם לא באמת מתחלק בין אשכנזים לספרדים, וגם גדולי עולם אשכנזים העריכו ביותר את מרן הרב עובדיה, אבל אז נפל לי האסימון. הבנתי מי הוא הבחור.

קראו לו מוטי, ואני אומר קראו לו כי לדאבון לב הוא לא חי עמנו היום - ואין המקום לספר על פטירתו הטראגית, יהיו הדברים הכתובים בטור לעילוי נשמתו - והוא למד אצלי בישיבה בשדרות, בישיבתו של הגאון רבי יששכר מאיר זצ"ל, כשאני כיהנתי כמשגיח בישיבה, והוא היה תלמיד מן המניין.

מוטי היה בחור מצויין, מבריק וכשרוני שעשה חייל בלימודיו, מתמיד אמיתי בכל קנה מידה עד כדי שהגר"י מאיר היה משתעשע אתו בלימוד ובסברות כל אימת שהיה מגיע לישיבה. בקיצור, בחור בנוי לתלפיות שהגיע מבית מיוחד במינו. אביו שיבדלחט"א מרביץ תורה ידוע בירושלים תוב"א, אימו מורה חשובה, אחיו ואחיותיו כולם זרע ברך השם, כך שגדלותו בלימוד התורה לא הייתה חידוש. החידוש היה בכך שהוא ישב ולמד בישיבה בשדרות, גם כאשר שדרות הייתה מטווחת מדי יום בעשרות קאסמים. ומרוב שהפעים את לב הכל, כלל המבקרים בישיבה היו תוהים לעצמם מה לבחור מצוין בישיבה בשדרות.

אבל זו הייתה שאלה משנית לשאלה הגדולה והעיקרית; שדרות הייתה ועודנה ישיבה שנועדה לבני תורה מעדות המזרח, ואילו מוטי מיועדנה היה מבית אשכנזי טהור. אני בטוח שהיו לא מעט גזענים ששאלו את עצמם מה לכהן בבית הקברות, אבל למוטי לא הייתה שאלה בעניין. הוא החליט שהוא נהפך לספרדי ויהי מה. הוא נהג במנהגי עדות המזרח כאילו מקורו היה ממרזק או מטוניס, הוא הקפיד על ההלכות קלה כבחמורה, מנהג או הלכה והספר ילקוט יוסף לא מש מהסטנדרט בו למד, עד שנדמה היה למי שלא הכירו כי הוא אכן בא מבית שמוצאו מעדות המזרח.

עד כדי כך דבק במעשהו זה, כך שייטכן ומי מהקוראים את הטור עכשיו - שהכיר את מוטי ולמד בישיבת רוח אליהו בשדרות - ירים גבה וישאל את עצמו: 'הייתכן כי מוטי היה אשכנזי במוצאו?!' הן כה אדוק הוא היה בדרך בה בחר, עד שלא היה מי שהספק קינן בליבו שמה ואולי הוא ממוצא אשכנזי

לדאבון לב מקרה שארע בישיבה גרם לכך שנאלצנו להרחיקו לכמה